

УДК 745/749(091)

Попова Г. Д.

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ ТА ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ТЕХНІКИ “ДЕКУПАЖ”

У статті розглядається історія виникнення та етапи розвитку техніки декупаж. Висвітлені поняття “техніка”, “техніка у декоративно-прикладному мистецтві”, “декупаж”. Наводиться обґрунтування техніки декупаж як одного з видів декоративно-ужиткового мистецтва. Представлені основні характеристики декупажу за видами та стилями.

Ключові слова: декупаж, техніка, декоративно-ужиткове мистецтво, техніка у декоративно-прикладному мистецтві, історія виникнення декупажу, види декупажу, стилі декупажу.

На сьогодні в нашій країні спостерігається зростання інтересу до народної творчості, до декорування інтер'єру виробами, створеними з доступних матеріалів – дерева, глини, соломки, тканини, паперу. Безпідставно забуті вироби ручної праці знову знаходять свою цінність і перевагу над серійними промисловими зразками. Подібна робота – неповторна, оригінальна – високо цінувалася у всі часи. Залучення дітей та підлітків у вільний час до декоративно-ужиткового мистецтва, народних промислів і ремесел, навчання їх різноманітним технікам створення виробів, відповідають завданням позашкільної освіти.

Особливе місце серед популярних видів ручної роботи займає робота з папером. Папір – це звичний, доступний матеріал, що оточує людину протягом всього його життя. У історії різних культур світу склалися стійкі традиції використання паперу для виготовлення подарунків і декорування побутових виробів та інтер'єру.

В цей час з папером працюють як професійні художники (А. Козіна, Ю. Бродська, Р. Callesen, J. Stark, J. Nishinaka) так і народні майстри, використовуючи різноманітні прийоми і матеріали. В останні роки з'явилася значна кількість друкованих праць, в яких висвітлюються вітчизняні та зарубіжні традиції роботи з папером, узагальнюється досвід народних і професійних майстрів, даються практичні поради щодо створення композицій з паперу, пропонуються форми та сюжети. Однак у даних роботах розглядаються тільки ті види роботи з папером, техніка яких заснована на скручуванні (квіллінг), згинанні та складуванні (орігамі), наклеюванні (аплікація, колаж).

Декупаж як термін походить від французького слова “decouper” – вирізати. У сучасній інтерпретації – це техніка декорування предметів

побуту, інтер'єру, одягу, аксесуарів, прикрас та ін. [6].

Одним із смислових значень поняття техніка (від давньогрец. τεχνικός – мистецтво, майстерність, уміння) є спосіб виготовлення чогось; сукупна характеристика навичок і прийомів, що використовуються у будь-якій сфері діяльності людини, якій-небудь справі або в мистецтві [7]; сукупність професійних прийомів, що використовуються у будь-якій справі, майстерності, мистецтві, а також володіння такими прийомами майстерності в будь-якій справі [8].

Техніка у декоративно-ужитковому мистецтві трактується як сукупність спеціальних прийомів, способів, навичок, що застосовуються при виконанні різних видів мистецтва [5]; сукупність спеціальних навичок і прийомів, за допомогою яких створюється художній твір [1]. При цьому необхідною умовою є володіння технологією: знання матеріалів, що використовуються у відповідному виді декоративно-ужиткового мистецтва і способів їх обробки, вміння користуватися художніми можливостями даного матеріалу та інструментами, що застосовуються для їх обробки.

Під декоративно-ужитковим мистецтвом розуміється вид мистецтва, що обслуговує побутові потреби людини і водночас задовольняє її естетичні потреби, несе красу в життя, “служує для прикраси” [7]; галузь мистецтва, де створюються художні вироби, що мають практичне застосування; мистецтво виготовлення побутових предметів, що володіють художніми якостями і призначені не тільки для задоволення прямих практичних потреб, але й для прикраси житла, архітектурних споруд, парків і т. д. [5].

Вочевидь, що становлення декупажу здійснювалося у руслі традиційного промислу різних народів. Композиції з декупажу мають художньо-естетичний початок і технічний рівень їх втілення. Згідно з наведеними вище базовими визначеннями вважаємо, що техніку декупаж можна віднести до виду декоративно-ужиткового мистецтва.

Отже, декупаж – це вид декоративно-ужиткового мистецтва, що застосовується для оздоблення предметів побуту, аксесуарів, прикрас та інтер'єру і базується на основі точного, тонкого вирізання або відривання зображень і нанесення (наклеювання) їх на поверхню, що потрібно задекорувати, за допомогою засобів, які дозволяють створити ілюзію відсутності “швів” і абсолютно рівної поверхні, яка виглядає як інкрустація або розпис.

Освоєння декупажу в теперішній час здійснюється шляхом безпосереднього перейняття досвіду у майстрів. Незважаючи на те, що техніка декупаж має глибокі історичні коріння, та у сучасності отримала друге народження, практично відсутні публікації, де б знаходили

осмислення та обґрунтування декоративно-ужиткової можливості декупажу, особливості навчання цього виду техніки.

Тим часом, декупаж є перспективним напрямком декоративно-ужиткової творчості в роботі з дітьми та підлітками у позашкільних навчальних закладах. Саме в умовах позашкільної освіти вихованцям надається можливість органічно “влитися” в новий напрям художньо-творчої діяльності, де нові матеріали і нові завдання можуть дати імпульс до розвитку творчості та відкрити нові здібності. У досягненні результату та отриманню емоційного задоволення сприятиме ситуація успіху, а створений художній продукт матиме практичну значимість. Відносна простота базових технологічних операцій (вирізання та наклеювання), доступність і економічність вихідного матеріалу дозволяє включати у художньо-творчу діяльність по декоруванню предметів за допомогою техніки декупаж дітей різного віку та рівня статків батьків, що обумовлює високу соціальну значимість даного напрямку.

Для більш чіткого розуміння специфіки техніки декупаж, розглянемо деякі історичні аспекти її розвитку.

Зароджується декупаж у стародавньому Єгипті, де вперше згадується про використання цієї техніки. Вона полягала у наклеюванні на стіни папірусу з текстами і малюнками, що зверху затиралися прозорою смолою щоб уникнути псування і стирання паперу [11].

Наступні згадки про декупаж відносяться до IV–III ст. і пов'язані із кочівниками Східного Сибіру, які використовували техніку декупаж для декорування стін курганів, своїх домівок, предметів побуту, прикрас.

Згодом ця техніка декорування від кочових народів потрапила у Китай. Приблизно у XII ст. вже китайські бідняки виготовляли гарний яскравий кольоровий папір “cotjut” для декорування відомих китайських ліхтарів, вікон, ширм та інших речей.

Після відкриття морських і сухопутних торгових шляхів у Китай, декупаж з'явився і в Європі.

Як мистецтво ця техніка вперше згадується в Німеччині наприкінці XV ст. Вирізаними картинками там стали декорувати меблі. Польські та німецькі майстри паперовими вирізками прикрашали меблі протягом кількох століть. Наприклад, поляки складали аркуші кольорового паперу і вирізали різні геометричні фігури, стилізуючи їх під квіти, тварин і птахів.

В XVII ст. настав пік захоплення декупажем в претензійної і розкішній Венеції. Багаті люди замовляли інкрустовані меблі з Японії та Китаю. Ціни на такі меблі були дуже високими. Це могли дозволити собі тільки дуже багаті люди. Саме в цей час меблі, прикрашені інкрустаціями з картинками в японському або китайському стилі, стали надзвичайно модними. Вони прикрашала всі фешенебельні будинки. Попит на них був досить великий, і

торговці не могли його задовольнити. Тому венеціанські майстри почали виготовляти схожі предмети меблів. Ці речі стали називати “l'assa contrafatta”, що в перекладі з італійської означає “лак” і “підробки” [3].

В той же час у дворянства в моду входить розфарбовування стель, стін, меблів знаменитими художниками тієї епохи. Це мали змогу собі дозволити лише дуже заможні люди. Отже, щоб задовольнити попит, кмітливі червонодеревники спеціально наймали людей, які переносили сюжети гравюр і картин знаменитих художників за допомогою кольорових фарб на папір. Після чого наклеювали ці картини на поверхню меблів і покривали кількома шарами лаку. Виходили красиві меблі, схожі на речі, виконані майстрами Японії та Китаю, але вже без східної тематики. Це було значно дешевше, але мало такий самий успіх, як і справжня китайська або японська інкрустація. Набагато пізніше в Італії цю творчість почали називати “Arte dei poveri” – “мистецтвом бідних”. В цей час виробу цього напрямку мають великий успіх. Їх продають на аукціонах за астрономічні суми. Крім того, багато сучасних майстрів стали наслідувати цьому мистецтву і створювати свої предмети побуту та інтер'єру [2].

Протягом XVII–XIX ст. декупаж процвітав майже в усіх європейських державах. У Франції, зокрема, в останні десятиліття монархії, Марія Антуанетта та її оточення ввели моду на декупаж при дворі її чоловіка Людовика XI. Причому в ті часи декорували вирізаними мотивами не тільки меблі, але й болванки для перук, шкатулки, ширми, різні туалетні приладдя, тощо.

Зокрема, в техніці декупаж створювали свої легендарні роботи, які були знищені під час Великої французької революції, не менш знамениті придворні майстри Ватто і Фрагонар [6].

Англія поклала початок розвитку декупажу як одного з найулюбленіших хобі як простих людей така і дворянства. Але цей вид мистецтва набув поширення лише у Вікторіанську епоху. Темпам розвитку декупажу у цій країні могли позаздрити навіть класичні види рукоділля. До середини XIX століття захоплення декоруванням за допомогою вирізок стало настільки масовим, що почалося виробництво спеціальних листів з колекціями для вирізання (попередники сучасних декупажних карт), а техніка декупажу була знайома чи не в кожному будинку.

Окремо варто відзначити пані Мері Делані, яка мешкала в Англії в період з 1700 по 1788 рр. Ця талановита жінка була близько знайома з королем Джорджем III, королевою Шарлоттою, Вільямом Хогартом, Джонатаном Свіфтом, сером Джозефом Банки. На 71-му році життя Мері стала створювати роботи з вірним, з точки зору ботаніки, відтворенням кольорів та рослин. Вона нарізала папір, вручну, а потім розписувала і наклеювала ці шматочки в альбом. Над “паперової мозаїкою” вона працювала 17 років. Їй довелося залишити цю роботу через поганий зір. В

даний час її праці знаходяться в Британському музеї в Лондоні. У XVIII ст. багато знатних дам присвячували величезну кількість часу декоруванню вирізними з паперу картинками різних предметів. Цей вид мистецтва в Англії був відомий як "jarapping" – вирізання і наклеювання [9].

У 1760 р. видавець Роберт Сейер випустив у Лондоні велику книгу під назвою "Розвага Леді, або Мистецтво Jarapping Робити Просто". Ця книга стала дуже популярною. У ній було 1500 ілюстрацій художників і ремісників. Особливо вона користувалася попитом у пустопорожніх леді, які вирізали з неї картинки і наклеювали їх на різні поверхні, а потім власноруч покривали весь виріб лаком.

Після Англії декупаж перекочував до Америки і в період між світовими війнами найбільш активно розвивався саме за океаном, зрештою сформувавшись в окрему галузь з виробництвом спеціалізованих інструментів, матеріалів і товарів. Саме в Америці декупаж став невід'ємною частиною дизайнерських прийомів в оформленні інтер'єрів [2].

В Україні декупажем стали цікавитися в кінці XIX ст., але великого поширення в нашій країні ця техніка не отримала. Як і інші напрямки мистецтва початку XX ст., декупаж тоді був більш абстрактним. Багато відомих художників, таких, як Пабло Пікассо, Анрі Матісс, використовували цю техніку у своїх роботах. Найвідомішим прикладом є робота А. Матісса "Blue Nude" [10].

Після Другої світової війни інтерес до декупажу знизився, а точніше, це був період, коли декорування за допомогою цієї техніки випало з переліку модних трендів і тенденцій. Тим не менш, саме цей напрямок декоративно-ужиткового мистецтва дбайливо плеканий в приватних колекціях і предметах побуту. Повернення моди на ексклюзивні предмети з духом старовини напередодні нового тисячоліття дало і стародавньому мистецтву декорування новий виток розвитку.

У наші дні цей напрям мистецтва переживає друге народження по всьому світові. Декупаж пропагують спеціально створені для цих цілей гільдії в Америці, Австралії, Італії, Англії, Японії, Південній Африці. Перша така гільдія була заснована в 1972 р. в США. Саме вона знову відродила цю чудову техніку. Сьогодні декупаж розвивається, виникають нові напрямки і види цього декоративно-ужиткового мистецтва.

У сучасному мистецтві декупажу дбайливо зберігаються історичні традиції (відтворення традиційних візерунків і композицій), розробляються і освоюються нові напрямки, зумовлені впливом різних стилів і жанрів образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва, появою нових матеріалів і оновленням технологій декорування.

У деяких сучасних публікаціях [2], [6], [9], [11] були зроблені спроби класифікації основних напрямків (видів) декорування виробів за допомогою техніки декупаж. Розрізняють п'ять основних видів декупажу, зокрема:

1. Прямий декупаж (класичний) – зображення приклеюється безпосередньо на поверхню для декорування (скло, дерево, шкіру, пластик, метал, тканину, кераміку тощо) .

Напрямами цього виду декупажу є:

– декупаж з використанням фото: стирання паперового шару фотографії і нанесення на поверхню для декору тільки залишків фотоплівки, що дає дуже тонкий яскравий і красивий малюнок;

– перенесення малюнка з паперу на поверхню: поверхня для декору покривається білою акриловою фарбою, на неї накладається малюнок зображенням униз, далі необхідно дочекатися висихання фарби, після чого зволожується папір і скручується з поверхні; в результаті залишається відбиток картини;

– декупаж з використанням спеціального декупажного лаку: на картинку наноситься спеціальний лак декількома шарами, далі необхідно дочекатися висихання лаку, після чого зображення занурюється у воду і з нього акуратно знімається папір; у результаті лакова плівка, яка залишилася з відбитком зображення, вже наклеюється на предмет, призначений для декору.

2. Зворотній декупаж – малюнок приклеюється до скляної поверхні із зворотного боку, зображенням всередину. Ця техніка використовується найчастіше для скляного посуду, зокрема тарілок, тому що зовнішня сторона залишається чистою і придатною для використання.

3. Об'ємний декупаж – суть цього виду полягає у використанні об'ємних матеріалів для декорування будь-якої поверхні – драпірування з тканини, використання сучасних текстурних паст, намистин, каменів, черепашок, шкаралупи яєць, загалом, всього того, що тільки дозволяє фантазія. Найчастіше такий декупаж зустрічається в картинах, а також в декорі годинників.

4. Художній декупаж – принцип цього виду полягає в стиранні кордонів між наклеєним зображенням і фоном за рахунок використання різних художніх технік, що в результаті призводить до створення цілісного зображення, схожого на єдиний ручний розпис.

5. Декопатч – цей вид декупажу заснований на техніці клаптикового шиття з тканини – “печворк”, коли маленькими шматочками паперу обклеюється вся поверхня. Для декопатча використовують спеціальний папір, що імітує різні поверхні (тканина, хутро, структуру дерева), але можна, звичайно, використовувати і звичайний (серветки, декупажні карти). Найкраще декопатч використовують для декорування меблів великого розміру [9].

Крім класифікації за видами, майстри декупажу ще поділяють його за стилями, а саме: прованс, етнічний, вікторіанський, шеббі-шик, симпл-сіті.

Стиль прованс – виник у Франції в однойменній провінції. Його можна

віднести до однієї з течій кантрі. Сільський стиль з його схильністю до романтики і простоти провінційного дому, побутових сценок та сільського колориту в декупажі найчастіше фігурує саме в національному представленні: в англійському сентиментальному жанрі, з його тканинами в клітинку і рослинними мотивами; в американському кантрі з ботанічними ілюстраціями і яскравими тонами; у французьких напрямках – стриманому нормандському і теплому прованському. Основними ознаками прованського стилю є романтичність, ніжність, використання у роботі простих сільських мотивів [2]. На світлі поверхні наносяться зображення квітів, лавандових полів, сцени із сільського життя, активно застосовується імітування старовини і величі задекорованої поверхні.

Етнічний стиль – характеризується яскравими кольорами, використанням елементів екзотичних пейзажів і фруктів, зображень тварин або малюнків з імітацією окрасу їх шкіри, традиційних орнаментів та мотивів, що відносяться до конкретної історичної культури, країни. Його появу пов'язують з активним розвитком туризму та підвищенням інтересу до історичних витоків різних народів світу.

Вікторіанський стиль – це, зазвичай, еkleктика; змішання готики, ампіру, неорококо, необароко, класицизму та екзотики. Особливостями цього стилю є застосування багатих і насичених відтінків золотого, червоного і зеленого; активне використання картатих і смугастих орнаментів. Перевага віддається сюжетам з трояндами, тваринами, дубовим листям, натюрмортом, а також сценам з полюванням. Елементи декору поєднують в собі “візантійський”, “мавританський” та “китайський” стилі. Появу цього стилю відносять до другої половини IX ст. до часів правління англійської королеви Вікторії [6].

Шеббі-шик (від англ. shabby-chic – “потертий шик” або “потертий блиск”, імітація старовини є суттю цього стилю. Він поєднує в собі риси деяких інших стилів, таких як бароко, рококо, ретро, вікторіанський стиль і прованс. Предмети, що задекоровані в цьому стилі, можуть бути як старовинні, так і нові, але пофарбовані в світлі пастельні тони, оздоблені ніжними лаконічними мотивами з квітами, з великою кількістю милих акцентів, використанням розмитих малюнків і місцями затерті. Автором цього стилю вважають англійську майстриню Рейчел Ешвіль [4].

Стиль симпл-сіті (від англ. simple city – “просте місто”) – це стиль “простого міста”; підкреслено демократичний і буквально просочений свіжими тенденціями. При декоруванні предметів в цьому стилі часто застосовуються звичайні вирізки з журналів і газет, а також техніку декопатч з характерними рваними краями.

Сьогодні декупаж – це не тільки робота з твердими поверхнями, але і тканинами, створення тривимірних ефектів. Трансформувалися і матеріали, за допомогою яких створюють імітацію розпису. Крім

декупажних карт і паперових вирізок всіх мастей, виділилося окрема течія роботи з серветками, з тканинами, шкірою і суміщення з об'ємним декором.

Сучасна мода на декупаж привела до активного розвитку технік роботи з різними типами предметів, матеріалами і поверхнями. Крім класичного декупажу на меблях, сьогодні його застосовують для створення оригінальних підносів і посуду, ялинкових прикрас, скриньок, упаковок, свічок, капелюшків, сумочок, при декорі одягу та аксесуарів і навіть для створення ексклюзивних предметів мистецтва і декору інтер'єрів.

Отже, вид декоративно-ужиткового мистецтва декупаж має великий потенціал для розвитку, зокрема в закладах позашкільної освіти. Ця проблема потребує більш детального аналізу і стане предметом дослідження у наступних публікаціях.

Використана література :

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник / С. У. Гончаренко ; Світлана Головка (голов. ред.). – К. : Либідь, 1997. – 374 с.
2. Данилова А. Декупаж. Декоративные техники / Анастасия Данилова. – СПб. : Питер, 2013. – 128 с.
3. Декупаж. Техники и изделия / М. Лупато, В. Страбелло ; пер. с итал. – М. : Ниола-Пресс, 2009. – 128 с.
4. Зайцева А. Декупаж / А. Зайцева. – М. : Эксмо, 2013. – 96 с.
5. Клименюк Т. М. Ілюстрований словник архітектурних термінів : [навч. посіб.] / Т. М. Клименюк, В. І. Проскуряков, Х. І. Ковальчук ; Нац. ун-т “Львів. Політехніка”. – 2-ге вид., допов. і перероб. – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2014. – 179 с.
6. Лупато М. Декупаж и кракелюр / М. Лупато ; пер. с итал. – М. : ЗАО “БММ”, 2011. – 160 с.
7. Ничкало С. А. Мистецтвознавство : короткий тлумачний словник / С. А. Ничкало. – К. : Либідь, 1999. – 207 с.
8. Новий тлумачний словник української мови [текст] : для студ. вищих та серед. навч. закл. / уклад. В. Яременко, О. Сліпушко. – К. : Аконтіт, 1998. – 910 с.
9. Ращупкина С. Ю. Декупаж. Лучшая книга о декорировании / С. Ю. Ращупкина. – М., 2011. – 120 с.
10. Савицкая Л. Л. Коллаж в украинском искусстве 1910–1920-х годов / Л. Л. Савицкая // Русский авангард 1910–1920-х годов проблема коллажа. – М. : Наука, 2005. – С. 121.
11. Третьякова М. В. Декупаж. Декорирование предметов различными приемами / М. В. Третьякова. – Донецк : СКИФ, 2014. – 64 с.

References :

1. Honcharenko S. U. Ukrayins'kyu pedahohichnyy slovnyk / Svitlana Holovko (holov. red.). – K. : Lybid', 1997. – 374 s.
2. Danylova A. Dekupazh. Dekoratyvnye tekhniky / Anastasyya Danylova. – SPb. : Pyter, 2013. – 128 s.
3. Dekupazh. Tekhniky y yzdelyya / M. Lupato, V. Strabello ; per. s ytal. – M. : Nyola-Press, 2009. – 128 s.
4. Zaytseva A. Dekupazh / A. Zaytseva. – M. : Eksmo, 2013. – 96 s.
5. Klymenyuk T. M. Ilyustrovanyy slovnyk arkhitekturnykh terminiv : [navch. posib.] / T. M. Klymenyuk, V. I. Proskuryakov, Kh. I. Koval'chuk ; Nats. un-t “L'viv. Politekhnika”. – 2-he vyd., dopov. i pererob. – L'viv : Vyd-vo L'viv. politekhniky, 2014. – 179 s.
6. Lupato M. Dekupazh y krakelyur / M. Lupato ; per. s ytal. – M. : ЗАО “БММ”, 2011. – 160 s.
7. Nychkalo S. A. Mystetstvoznnavstvo : korotkyy tлумachnyy slovnyk / S. A. Nychkalo. – K. : Lybid', 1999. – 207 s.

8. Novyy tлумachnyy slovnyk ukrayins'koyi movy [tekst] : dlya stud. vyshchyykh ta sered. navch. zakl. / ukklad. V. Yaremenko, O. Slipushko. – K. : Akonit, 1998. – 910 s.
9. *Rashchupkyna S. Yu.* Dekupazh. Luchshaya knyha o dekoryrovanyy / S. Yu. Rashchupkyna. – M. : 2011. – 120 s.
10. *Savytskaya L. L.* Kollazh v ukraynskom yskusstve 1910–1920-kh hodov / L. L. Savytskaya // Russkyu avanhard 1910–1920-kh hodov problema kollazha. – M. : Nauka, 2005. – S. 121.
11. *Tret'yakova M. V.* Dekupazh. Dekoryrovanye predmetov razlychnymu pryemamy / M. V. Tret'yakova. – Donetsk : SKYF, 2014. – 64 s.

ПОПОВА А. Д. История возникновения и основные характеристики техники декупаж.

В статье рассматривается история возникновения и этапы развития техники декупаж. Освещены понятие “техника”, “техника в декоративно-прикладном искусстве”, “декупаж”. Приводится обоснование относительно причастности техники декупаж к декоративно-прикладному искусству. Представлены основные характеристики декупажа по видам и стилям.

Ключевые слова: декупаж, техника, декоративно-прикладное искусство, техника в декоративно-прикладном искусстве, история возникновения декупажа, виды декупажа, стили декупажа.

POPOVA G. History and appearance main characteristics technics “decoupage”.

The article discusses the history of the emergence and development stages decoupage techniques. When covering the concept of “machinery”, “Appliances arts and crafts”, “decoupage”. The substantiation regarding the prichasnosti decoupage techniques to arts and crafts. The main characteristics of the decoupage on types and styles.

Key words: decoupage, engineering, arts and crafts, technique in arts and crafts, the history of decoupage, decoupage types, styles of decoupage.

УДК 371.321.8

Сажієнко О. П.

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ТЕСТОВОГО КОНТРОЛЮ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ

В статті представлено аналіз можливості оптимізації процесу фахової підготовки майбутніх учителів інформатики засобами тестових форм контролю. Визначено переваги та недоліки використання тестів в процесі вивчення професійно-орієнтованих дисциплін.

Ключові слова: професійна підготовка, оптимізація процесу фахової підготовки, тестові завдання, педагогічні вимоги до створення тестів.

Ставлячи завдання цілеспрямованої фахової підготовки майбутніх вчителів інформатики на заняттях з професійно-орієнтованих дисциплін, необхідно періодично фіксувати досягнуті рівні цієї підготовки. Оптимальний вибір форм контролю забезпечить можливість здійснювати